

Digitalisering

Handlingsplan för Vuxenutbildningen i egen regi 2021-2024

Inledning

I en vuxenutbildning för alla där Stockholm har en vision om att vara världens smartaste stad 2040, är arbetet med digitaliseringen ett prioriterat område. Skolverket har tagit fram en nationell IT-strategi för förskola och skola, som tydliggör att digitalisering är ett viktigt område för skolutveckling.

I denna del beskrivs den övergripande målsättning kopplad till de styrdokument som finns nationellt och i Stockholms stad.

Handlingsplanens syfte är att utveckla och vägleda det pedagogiska arbetet med stöd av IT (Informationsteknologi) i vuxenutbildning i egen regi och den ska vara ett stöd för skolledare och pedagoger inom vuxenutbildningen och yrkeshögskolan.

Handlingsplanen anger de förutsättningar och insatser som krävs för att personal, elever och studerande ska utveckla en digital kompetens. I den fortsatta texten kommer elever att användas som ett samlingsbegrepp för elever och studerande. IT-användningen i skolorna ska stimulera elever och underlätta lärandet.

Vuxenutbildningen i egen regi ska ha förutsättningar att kunna ge alla en möjlighet att utveckla den digitala kompetensen. Den digitala kompetensen är nödvändig för det framtida lärandet.

Digitala aktiviteter är svåra att genomföra i praktiken, då alla elever inte har tillgång till adekvata digitala verktyg och resurser. Det är en utmaning då vuxna elever är en heterogen grupp med olika skolbakgrund och arbetslivserfarenheter, där den digitala kompetensen varierar stort och gör det extra viktigt att kunna erbjuda en utbildning som är flexibel och individanpassad. Lärare behöver kunskap för att möta detta med stöd av digitala verktyg.

Till den digitala handlingsplanen kopplas det en aktivitetsplan för digitalisering, som uppdateras årligen och utgår från vuxenutbildningens behov.

Handlingsplanen är indelad i fyra delar:

- Vision och mål
- Digital kompetens
- Organisation och ansvar
- Infrastruktur och digitala verktyg

Vision

Personal inom vuxenutbildningen i egen regi inom Stockholms stad ska befinna sig i framkant i att hantera digitala verktyg inom det pedagogiska och administrativa området, i syfte att nå en högre måluppfyllelse. Visionen har sin utgångspunkt i TPACK-modellen, som beskriver hur kompetenser inom pedagogik, innehåll och teknik kan samverka för att skapa mervärde för undervisningen. *Se Bilaga 1*

Målsättningar

- Digitala verktyg används av alla inom vuxenutbildningen i egen regi
- Rektorer har förmåga att strategiskt leda digitalt utvecklingsarbete
- Lärare och pedagoger har kompetens att välja och använda ändamålsenliga digitala verktyg i sitt arbete
- Digitaliseringen finns genomgående i alla processer som berör vuxenutbildningens arbete
- Det finns en kultur där man lyfter och delar varandras arbeten i större utsträckning
- Vuxenutbildningen i Egen regi har ett effektivt IT-stöd genom samordning av rutiner och därigenom effektivare administration

För att uppnå detta behöver vuxenutbildningen:

Tillgång till digitala enheter och en infrastruktur, som ökar möjligheterna att använda digitala verktyg i det dagliga arbetet. (infrastruktur innefattar även system som konton, Skolplattformen och BER).

- Kontinuerlig kompetensutveckling inom digitaliseringen som når alla lärare, pedagoger och skolläda
- Utvecklingsarbetet sker med utgångspunkter i hur digitala verktyg kan användas och utveckla pedagogiken
- Tillgång till digitalt innehåll och verktyg för att skapa innehåll för att underlätta lärandet
- Samarbeta och kommunicera med digitala verktyg i det dagliga arbetet
- Omvärldsbevakning inom digitaliseringsområdet
- Skapa en tydlig organisation som gör att alla kan få stöd och hjälp med digitaliseringsfrågor

Arbetsmarknadsförvaltningen

Vill du veta mer?

Kontakta Mikael Fallmo
Projektledare på
Arbetsmarknadsförvaltningen
mikael.fallmo@edu.stockholm.se
The Capital of Scandinavia

Digital kompetens

I detta avsnitt beskrivs den kompetens som olika roller behöver och hur denna kompetens kan nås och utvecklas.

Digital kompetens är avgörande för att utveckla undervisningen i en framtida vuxenutbildning.

Adekvat digital kompetens är kunskap om hur digitala verktyg och resurser används i klassrummet för att öka lärandet och förbättra undervisningen. Det innebär att lärare har kunskap och är förtrogna med en klassrumsaktivitet där användandet av digitala verktyg är självklara delar av undervisningen.

Teknisk kunskap, pedagogisk kunskap och ämneskunskap är kompetenser som är viktiga för en lärare att kunna hantera i samspel. Lärare behöver utveckla en förmåga för undervisningsdesign som kombinerar tekniska, pedagogiska och ämnesmässiga perspektiv på lärande och detta kräver tid och möjligheter till experimenterande med teknik i autentiska situationer.

En förändringsprocess underlättas av att det görs ett urval av digitala lärresurser och program, som lärare kan fördjupa sina kunskaper i och kombinera dessa verktyg med pedagogik och ämneskunskap.

Pedagoger måste kunna avgöra hur digitala verktyg kan förbättra undervisningen och användas för att planera, genomföra, analysera och följa upp det egna arbetet och elevernas lärande.

Kompetensutveckling ska i första hand vara knuten till det dagliga arbetet och ske kontinuerligt.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Vill du veta mer?

Kontakta Mikael Fallmo
Projektledare på
Arbetsmarknadsförvaltningen
mikael.fallmo@edu.stockholm.se
The Capital of Scandinavia

Vilken är den kompetens alla lärare och pedagoger ska ha när handlingsplanen är implementerad

- De ska vara förtrogna med ny teknik och kunna lösa enklare problem som kan uppstå i det fysiska- och digitala klassrummet
- Vara förtrogen med de verktyg och system som vuxenutbildningen har fokuserat på att använda, på ett sådant sätt att de kan stötta eleverna
- Dator - kunna hantera e-post och kalender (Outlook), realtidskommunikation (Teams), ordbehandling (Word), presentationsprogram (Powerpoint) och hantera verktyg för anteckningar, informationsinsamling och samarbete mellan flera användare (Teams och OneNote)
- Kunna leda och lära i tekniktäta undervisningssalar där det finns datorer, surfplattor, webbkameror och projektor
- Kompetens att utveckla undervisningen med digitala verktyg
- Kompetens att hantera digitala verktyg för eget arbete, planering, administration samt uppföljning och analys av elevernas lärande
- Har ett källkritiskt förhållningssätt och kunskap om upphovsrätt som kan förmedla till eleverna

Exempel på verktyg som en lärare/pedagog ska kunna hantera:

- Teams för undervisning
- Teams för arbetslag
- OneNote anteckningsbok för kurser
- Outlook - mejl och mötesbokningar
- Powerpoint
- Sway
- Verktyg för digitala prov

Vilken kompetens ska alla skolledare ha när handlingsplanen är implementerad

Utöver kompetenser för lärare och pedagoger ska skolledare ha kunskaper i:

- Att leda en skola i en digitaliserad värld som hela tiden förändras
- Hur digitaliseringen påverkar samhället och skolan
- Hur undervisningen kan utvecklas med digitalisering, för att öka måluppfyllelsen
- Hur digital kompetens beskrivs i läroplaner, kursplaner och ämnesplaner
- Hur digitala verktyg, infrastruktur, och tjänster kan samverka för att skapa en bra digital arbetsmiljö

Exempel på verktyg som en skolledare ska kunna hantera:

- Teams för personalen på skolan
- Teams för arbetsgrupper
- OneNote
- Outlook
- Powerpoint

Arbetsmarknadsförvaltningen**Vill du veta mer?**

Kontakta Mikael Fallmo
Projektledare på
Arbetsmarknadsförvaltningen
mikael.fallmo@edu.stockholm.se
The Capital of Scandinavia

Vilken kompetens ska alla IT-pedagoger ha när handlingsplanen är implementerad

Utöver kompetenser för lärare och pedagoger ska IT-pedagoger:

- Kunna stötta lärare i att använda de utvalda verktygen
- Kunna testa nya verktyg och system för lärande

Vilken kompetens ska administrativ personal ha när handlingsplanen är implementerad

Administrativ personal ska kunna hantera de verktyg som behövs för att stötta elever, lärare, pedagoger och skolledare.

Exempel på verktyg som administrativ personal ska kunna hantera:

- Teams för arbetsgrupper
- Teams för personal
- OneNote
- Outlook
- Powerpoint

Elevers kompetens

Eleverna på vuxenutbildningen och yrkeshögskolan är en heterogen grupp med olika förkunskaper i hur man kan använda digitala verktyg. Detta är en stor utmaning för pedagoger och elever. För att detta ska fungera för alla behöver pedagoger stöd i hur man kan stötta olika grupper av elever.

"I ett allt mer digitaliserat samhälle ska vuxenutbildningen också bidra till att utveckla elevernas digitala kompetens. Utbildningen ska bidra till att alla elever utvecklar förståelse av hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska också ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt för att kunna värdera information. Genom dessa kunskaper och förhållningssätt kopplade till digital kompetens, entreprenörskap och innovationstänkande utvecklar eleverna förmågor som är viktiga i såväl arbets- och samhällslivet som vid vidare studier" Läroplanen för vuxenutbildningen, sidan 3

Studiehandledning behöver kontinuerligt utvecklas för elever som saknar grundläggande kunskaper för hur digitala verktyg kan användas inom studier.

Elever bör efter avslutad utbildning kunna:

- Arbeta med programvaror relevanta för vald utbildning
- Tillämpa den digitala teknik som används i arbetslivet för vald studieinriktning
- Förstå och använda lämplig digital teknik i en lärsituation
- Ha ett fördjupat etiskt och källkritiskt förhållningssätt till digitala kanaler
- Tillämpa relevanta lagar och regler i den egna digitala produktionen

Arbetsmarknadsförvaltningen**Vill du veta mer?**

Kontakta Mikael Fallmo
Projektledare på
Arbetsmarknadsförvaltningen
mikael.fallmo@edu.stockholm.se
The Capital of Scandinavia

- Utveckla en förståelse för digitaliseringens påverkan på individ och samhälle

Arbetsmarknadsförvaltningen**Vill du veta mer?**

Kontakta Mikael Fallmo
Projektledare på
Arbetsmarknadsförvaltningen
mikael.fallmo@edu.stockholm.se
The Capital of Scandinavia

Organisation för digitalisering

I detta avsnitt beskrivs hur en organisation som stöttar en digitalisering kan se ut för vuxenutbildningen på Arbetsmarknadsförvaltningen i framtiden.

Skolverkets nationella IT-strategi lyfter fram vikten av att det finns en tydlig organisation som kan ge pedagogiskt och tekniskt stöd på plats, som en förutsättning för att digitaliseringsarbetet ska kunna utvecklas.

Här definieras de roller och ansvarsområden som behövs för att uppnå målen med IT-handlingsplanen.

Verksamhetschef ansvarsområden

- Ansvarar för digitaliseringsarbetet inom vuxenutbildningen egen regi och sprider goda exempel.
- Ansvarar för att det finns resurser för central samordning
- Ansvarar för implementeringen av denna handlingsplan

Rektor ansvarar för:

- Genomförandet och förankringsarbetet av den digitala handlingsplanen på enheten
- Digitaliseringsarbetet inom skolan och sprider goda exempel
- Avsätter resurser för kompetensutveckling inom digitalisering
- Avsätter resurser för lokalt stöd och support till pedagoger och elever utifrån behov. Det är viktigt att det finns en roll som ansvarar och samlar ihop frågeställningar för det pedagogiska och tekniska stödet

Nära pedagogiskt stöd - IT-pedagog ansvarar för:

- Stöttar lärare på skolan i digitaliseringsarbetet ur ett pedagogiskt perspektiv och utifrån befintliga möjligheter
- Omvärldsbevakar digitaliseringsområdet
- Har en pedagogisk överblick över Skolplattformen
- Testar nya system och verktyg för att utveckla nya arbetsätt
- Ingår i nätverk med andra IT-pedagoger
- Inventerar kontinuerligt behovet av kompetensutveckling inom digitalisering

Nära tekniskt stöd - IT-samordnare ansvarar för:

- Har ett ansvar för att det tekniska förutsättningarna på skolan fungerar
- Har kunskap om de administrativa systemen som skolorna använder
- Ingår i nätverk med andra IT-samordnare

Arbetsmarknadsförvaltningen

Vill du veta mer?

Kontakta Mikael Fallmo
Projektledare på
Arbetsmarknadsförvaltningen
mikael.fallmo@edu.stockholm.se
The Capital of Scandinavia

Central samordning för pedagogiskt och tekniskt stöd

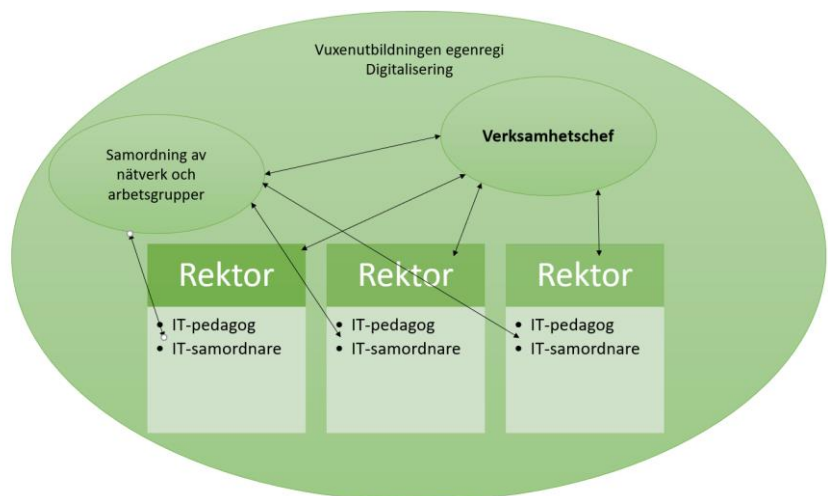
För att nätverken ska fungera behövs det en central samordning av detta inom vuxenutbildningen

- Leder nätverk för nära pedagogiskt och tekniskt stöd inom digitaliseringen
- Pedagogiskt, specialpedagogiskt och tekniskt stöd
- Hantera gemensamma verksamhetssystem, tillgodose nya behov och hantera övergripande informationskanaler

Nätverk för dessa roller behöver etableras. Nära pedagogiskt och tekniskt stöd ingår i nätverk som samordnas på central nivå. Behovet av stöd inom digitalisering ska samlas in systematiskt och goda exempel föras vidare och användas i alla skolor.

Skolorna etablerar en grupp med tre roller: skolledare, nära pedagogiskt stöd och nära tekniskt stöd.

Nedan illustreras organisationen för digitalisering på en bild.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Vill du veta mer?

Kontakta Mikael Fallmo
Projektledare på
Arbetsmarknadsförvaltningen
mikael.fallmo@edu.stockholm.se
The Capital of Scandinavia

Digital infrastruktur

I detta avsnitt beskrivs den infrastruktur som behövs för att uppnå målsättningen med handlingsplanen för digitalisering. Både vilken utrustning som behövs och det stöd som behövs för att IT-utrustningen ska fungera.

Tillgången till digitala verktyg skiljer sig åt mellan olika skolor och elever använder sina privata enheter för att ansluta till lärplattform. Handlingsplanen tar sikte på att säkerställa en likvärdighet, så att alla pedagoger och elever ha adekvata digitala verktyg.

Lärandet inom vuxenutbildningen och yrkeshögskolan sker både i och utanför skolans lokaler och det finns ett kompensatoriskt uppdrag att kompensera för ogynnsamma förhållanden. Därför bör grundförutsättningarna på sikt vara att elever har tillgång till personliga digitala verktyg.

Den digitala infrastrukturen ska på sikt göra det möjligt att delta i undervisningen oberoende av tid och plats, med en upplevelse som liknar undervisningssalen. På skolan ska det finnas möjlighet att spela in och visa filmer, presentationer och kunna koppla upp undervisningssalen, så att elever kan delta oberoende av den plats de befinner sig på.

Inom vuxenutbildningen används Skolplattformen och Microsoft Teams som lärplattform. Lärplattformen är den mötesplats där elever, lärare och personal möts för att kommunicera, informera och samarbeta. Teams är det verktyg som samlar personal och elever i grupper och kurser, och där publiceras pedagogiskt material och elevernas arbeten.

Infrastrukturen som behövs för att uppnå målen med handlingsplanen

Skolnivå

Rekommendationer för vilken utrustning som behöver finnas i ett rum för lärande.

- Datorer och projektor och/eller en större skärm.
- Dockningsstationer för datorer
- Trådlöst internet
- Ljudutrustning
- Kamerautrustning

Lärare

Rekommenderad utrustning för en lärare

All personal har tillgång till:

- En egen bärbar personlig dator
- Smart telefon
- Headset och webbkamera

Arbetsmarknadsförvaltningen

Vill du veta mer?

Kontakta Mikael Fallmo
Projektledare på
Arbetsmarknadsförvaltningen
mikael.fallmo@edu.stockholm.se
The Capital of Scandinavia

Elever

Elevernas förutsättningar är olika i den variation av utbildningar som bedrivs inom vuxenutbildningen i egen regi.

Utvecklingen med fler digitala inslag i utbildningar kommer att fortsätta och den nuvarande situationen, där flera elever saknar adekvat utrustning för att kunna tillgodogöra sig utbildningen, bidrar i praktiken till bristande likvärdighet och ett digitalt utanförskap.

För att kunna studera på vuxenutbildningen behöver eleven ha tillgång till en dator eller platta med tangentbord.

Arbetsmarknadsförvaltningen har ett pågående arbete med andra förvaltningar om hur frågan med digitala enheter till elever och studenter kan lösas.

Stöd- och supportfunktioner

Nära pedagogiskt stöd och nära tekniskt stöd arbetar tillsammans med förvaltningen för att stötta personal och elever.

Styrdokument

I detta avsnitt listas de styrdokument som denna handlingsplan bygger på.

Nationell IT-strategi för skolan

<https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2017/10/regeringen-beslutar-om-nationell-digitaliseringsstrategi-for-skolasendet/>

Nationell IT-strategi för gymnasieskola och vuxenutbildning

<https://www.skolverket.se/publikationsserier/regeringsuppdrag/2016/forslag-pa-en-nationell-it-strategi-for-gymnasieskola-och-vuxenutbildning>

Riktlinjer och regler från Myndigheten för yrkeshögskolan

<https://www.myh.se/>

Arbetsmarknadsförvaltningens digitaliseringsstrategi

<https://intranat.stockholm.se/Sidor/2018/4/Arbetsmarknadsforvaltningens-it-strategi-/>

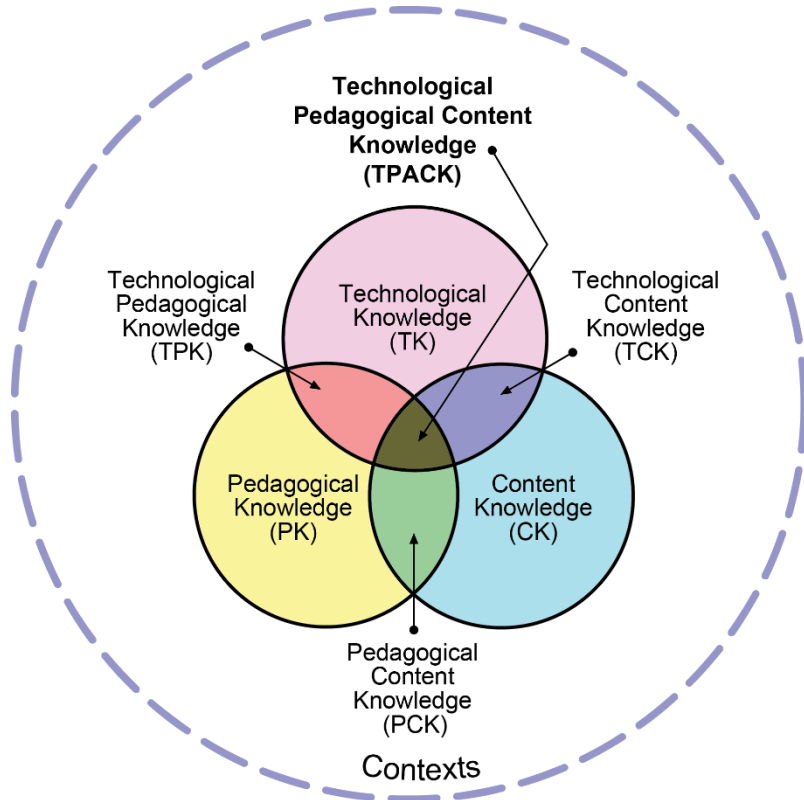
Arbetsmarknadsförvaltningen

Vill du veta mer?

Kontakta Mikael Fallmo
Projektledare på
Arbetsmarknadsförvaltningen
mikael.fallmo@edu.stockholm.se
The Capital of Scandinavia

TPACK-modellen

TPACK - "Technological Pedagogical Content Knowledge".

Varje kompetens symboliseras av en cirkel. Dessa överlappar varandra och det är i skärningspunkterna det händer intressanta saker. Lärarens kompetenser måste samverka för att du som lärare ska vet hur du lämpligast lägger upp en lärandesituation för att ge bäst effekt på lärandet. Skulle cirklarna ligga var för sig utan att vidröra varandra så skulle det innebära att de inte påverkade varandra. De är beroende av varandra och påverkar varandra i hög grad.

- Content Knowledge (ämneskunskap) handlar om vad läraren kan om ämnet
- Pedagogical Knowledge (pedagogisk kunskap) handlar om lärarens kunskap om hur undervisningen (lärandet) går till
- Technological knowledge (teknologier) handlar om vad läraren kan om vilken teknologi som används

Varje lärare har unika förutsättningar på skolan som den arbetar på. Det kan handla om allt ifrån ämnet, ålder på eleverna, klassrumsklimatet samt vilken utrustning som den och eleverna har tillgång till. Det symboliseras av den streckade linjen runt de tre cirklarna och kallas för context (sammanhang).

Arbetsmarknadsförvaltningen

Vill du veta mer?

Kontakta Mikael Fallmo
Projektledare på
Arbetsmarknadsförvaltningen
mikael.fallmo@edu.stockholm.se
The Capital of Scandinavia

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/forskning/digitalisering-utmanar-etablerade-praktiker>

<http://tpack.org/>